

KTAY

KUNTOUTUKSEN TOIMIALAYHDISTYS

Kuntoutuspäivät 2017

**Määrätietoisesti kehittäen,
aktiivisesti ja yhdessä**

Yksityiset kuntoutuspalvelut uudistuvassa palvelujärjestelmässä

Työryhmä 5
Kuntoutuspäivät 2017

Ohjelma

9.00 Avaussanat

Mika Pekkonen, johtava ylilääkäri, Peurunka

9.15 Yleiset aikamme väärinkäsitykset

Timo T. Seppälä, yksikönpäällikkö, Terveys- ja sosiaalitalous -yksikkö, THL

9.45 Tarpeenmukaisten kuntoutuspalveluiden toteuttaminen 2020-luvulla – Onko kuntoutuksen kokonaisuus integroitavissa maakuntamalliin?

Mats Brommels, professori, Karolinska institutet, Tukholma

10.15 Palveluntuottajan kommenttipuheenvuoro

Raimo Kalliokoski, toimitusjohtaja, Kuntoutuskeskus Kankaanpää

10.25 Kahvitauko

10.45 Onko järjestäjällä väliä?

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma, johtaja, Kela

11.15 Näissä asioissa maakuntien on palvelujen järjestäjinä onnistuttava

Kari Hakari, sote-muutosjohtaja, Pirkanmaa

11.45 Yhteenveto ja keskustelu

Marjukka Aaltonen, kuntoutusjohtaja, Kiipulasäätiö

12.00 Työryhmän päätös

Sote- ja maakuntauudistus on vaikutuksiltaan moniulotteinen ja pitkävaikutteinen sisältäen paljon mahdollisuuksia mutta myös riskejä.

- Sote-uudistuksen kulmakivet: 1) vahvat järjestäjät, 2) palvelujen integraatio, 3) valinnanvapaus, 4) kustannusten kasvun hillintä ja 5) digitalisaatio.
- Maakunnat palvelujen järjestäjinä tulevat olemaan avainasemassa sote- ja maakuntauudistuksen kolmeen päätavoitteeseen pääsemisessä.
- Sote- ja maakuntauudistuksella on vähemmän välittömiä ja nopeita vaikutuksia.

Uudistetaan palvelujärjestelmää hallitusti vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin ja tarpeisiin.

- Käynnissä on massiivinen palvelujen järjestämisen, rahoittamisen, ohjauksen ja tuottamisen rakenteita ja toimintatapoja muuttava uudistus.
- Onnistuneesti muiden järjestelmän osien toimintoja tukevien ja täydentävien kuntoutuspalvelujen seuraus ovat kustannus- ja vaikuttavuushyödyt.
 - Kun kuntoutustarve on todennettu terveydenhuolto- tai muussa järjestelmässä, tulee yksilön saada kohdennettuja, kuntoutujan tarpeet ja lähtökohdat huomioivia kuntoutuspalveluja.
 - On varmistettava, että myös varhaisen vaiheen kuntoutuspalvelut ovat osa lakisääteisiä palveluja.

Paljon tulee ratkaisemaan se, miten maakunnat toteuttavat järjestämisvastuutaan, mihin sosiaali- ja terveydenhuollon rahavirrat jatkossa kannustavat ja ohjaavat sekä miten tosiasiallista rahavaltaa käytetään.

- **Palveluntuottajat luovat itse menestyvän elinkeinotoiminnan ja hyvinvointia ympärilleen**
 - Muutokset sääntelyssä sekä julkiset organisaatiot ja uudistukset niissä vaikuttavat yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiin.
- **Ostopalvelut, ulkoistukset ja yhteistyö on nähty ennen kaikkea taloudellisten hyötyjen toivossa, ei niinkään kehittämisen, innovaatioiden, tuottavuuden parantamisen ja/tai uusien palvelujen mahdollistajana**
 - Yhteistyöllä kohti tavoitteita!

Valinnanvapautta voidaan ja kannattaa hyödyntää kuntoutuspalveluissa laajasti.

- Maakuntien tulee tunnistaa ne palvelut, joissa niiden on perusteltua ottaa laajempaa tuotantovastuuta ja tämän jälkeen tukea asiakkaiden valinnanvapautta asiakasetelein, julkisin hankinnoin ja henkilökohtaisen budjetin avulla.
- Maakunnan järjestämismvastuulle tulevat palvelut kannattaa järjestää ensisijaisesti monituottajamallilla.
- Kuntoutuspalvelujen hyvä toteutuminen vaatii suunnitelmallisuutta ja niissä voidaan lähtökohtaisesti toteuttaa valinnanvapautta laajasti.

Maakuntien liikelaitosten tuotantovastuulle tulee laaja kirjo erilaisia palveluja, eikä niitä siksi tule toteuttaa yhtäläisistä lähtökohdista.

- Erikoistason palveluja ei tulisi tässä yhteydessä tarkastella yhtenä kokonaisuutena vaan sektorikohtaisesti.
- Kuntoutuspalveluissa on mahdollista hyödyntää laajasti valinnanvapauden ja kilpailun mukaan tuomia hyötyjä. Toistaiseksi hyvin monet kunnat ja kuntayhtymät ovat hyödyntäneet tätä potentiaalia varsin rajallisesti.
- Kuntoutuspalvelujen osalta asiakassetelin hyödyntämisen vaatimusta maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulla olevissa palveluissa tulisi nostaa selvästi, esimerkiksi 50 prosenttiin (valinnanvapauslaki, 22 §).

Tuntoja Satasoten valmistelusta

1. Yksityisen sektorin painoarvo pieni
 - Paljon työryhmiä
 - Painoarvo virkamiehillä ja kunnallispoliitikoilla
 - Keskittyy peruspalveluihin / ei erikoissairaanhoidon eikä kuntoutukseen
2. Valmistelu kuulemistyypeistä
3. SHP:n halu vaikuttaa omaan malliin
 - Mitä kilpailutetaan?
 - Organisointi
 - Mikä osuus on yksityisillä palveluilla?
4. Maakuntakeskeisyys

Myönteinen kehitys kohti sote- ja maakuntauudistuksen kolmea päätavoitetta edellyttää keskittymistä pääjärjestelmän tavoitteiden mukaisen toiminnan käynnistämiseen.

- Uudistuksen valmistelussa huomio tulee kohdistaa kunnilta ja kuntayhtymiltä maakuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulle siirtyviin palveluihin.
 - Pääjärjestelmä tulee saada toimimaan siten, että se tukee sote- ja maakuntauudistukselle asetettujen kolmen päätavoitteen toteutumista.
 - Kuntoutuspalvelujen näkökulmasta nyt tulee varmistaa pääjärjestelmän kuntoutusvastuiden ja -palvelujen asiakaslähtöinen, tarkoituksenmukainen ja uudistuksen tavoitteiden saavuttamista tukeva toteutuminen osana maakuntien vastuulle siirtyvää sote-palvelujen kokonaisuutta.

Nyt on mahdollista arvioida kuntoutuksen rooli ja asema kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille siirtyvässä palvelukokonaisuudessa ja miettiä, miten nämä palvelut saadaan parhaalla tavalla tukemaan sote- ja maakuntauudistukselle asetettuja tavoitteita.

- Seurataan ja arvioidaan maakuntajärjestäjien suoriutumista tehtävässään.
- Jos myöhemmin ilmenee, että maakuntien palvelujen järjestämisen myötä jokin kuntoutuksen osajärjestelmästä on käynyt tarpeettomaksi, tarkastellaan osajärjestelmästä luopumisen mahdollisuus tapauskohtaisesti.
- Siihen asti pääjärjestelmän rinnalla toimivat osajärjestelmät varmistavat osaltaan tarpeenmukaisten kuntoutuspalvelujen saannin.

KTAY

KUNTOUTUKSEN TOIMIALAYHDISTYS

KIITOS!

www.ktay.fi